

Bruksela, dnia 7 czerwca 2008 r.

KANCELARIA SENATU

Przedstawiciel Kancelarii Senatu
przy Unii Europejskiej

Sprawozdanie nr 21/2008

SESJA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO Bruksela, 4-5.06.2008

Podczas sesji Parlamentu Europejskiego w Brukseli, która miała miejsce w dniach 4-5 czerwca 2008 r., omawiane były następujące tematy:

1. RYBOŁÓWSTWO - Jak walczyć z morskim kłusownictwem?

Parlament Europejski pozytywnie zaopiniował projekt rozporządzenia, którego celem jest przeciwdziałanie nielegalnym, nieraportowanym i nieuregulowanym połowom. Statki dokonujące takich połowów będą umieszczane w specjalnym wykazie, a armatorzy będą podlegać karom grzywny w wysokości od 300 tys. do 500 tys. euro oraz zakazowi korzystania ze środków pomocy publicznej lub dotacji. Projekt rozporządzenia znajdzie zastosowanie wobec rybaków nielegalnie odławiających dorsza w Morzu Bałtyckim. Nielegalne, nieraportowane i nieuregulowane połowy (ang. *illegal, unreported and unregulated fishing – IUU*) stanowią poważny i coraz istotniejszy problem na świecie. Greenpeace oblicza, że dochody z kłusownictwa morskiego przynoszą na świecie od 4 do 9 miliardów dolarów rocznie. Jest to równowartość 20% dochodu z legalnej sprzedaży ryb na całym świecie. Szacunkowe dane mówią o tym, że dochody z kłusownictwa u samych tylko wybrzeży Afryki wynoszą około miliarda dolarów rocznie. Na tej czarnej liście znajduje się również Unia Europejska, która boryka się m.in. z problemem połowów tuńczyka błękitnopłetwego, dorsza w Morzu Barentsa i Morzu Bałtyckim oraz antara patagońskiego. Komisja Europejska przygotowała projekt rozporządzenia w sprawie zwalczania połowów IUU niezależnie od miejsca ich dokonywania, który w znacznym stopniu opiera się on na postulatach wysuniętych przez Parlament Europejski w lutym 2007 roku. Do najistotniejszych elementów proponowanego rozporządzenia należą m.in. stworzenie listy statków biorących udział w połowach IUU, system kontroli przez państwo portu, który uniemożliwiłby dostęp dla statków państw trzecich biorących udział w połowach IUU, zakaz przywozu ryb pochodzących z połowów IUU poprzez wymóg zaświadczenia ze strony danego państwa bandery, że połów odbył się w sposób zgodny z prawem, opracowanie wspólnotowego systemu ostrzegania w przypadku podejrzeń, że ryby pochodzą z połowów IUU, zakaz przywozu ryb z krajów uznanych za niewspółpracujące z systemem UE, a także przepisy określające szczegółowo, jakie działania mają zostać podjęte w każdej z powyższych sytuacji. „Jeżeli wniosek ten zostanie przyjęty w obecnej formie, Wspólnota znajdzie się na czele działań międzynarodowych na rzecz wyeliminowania połowów IUU i będzie mogła wywierać

presję na państwa, które zezwalają na dokonywanie połowów IUU przez swoje statki” - twierdzi autorka parlamentarnego sprawozdania **Marie-Hélène Aubert** (Zieloni/ALE, Francja). Sprawozdawczymi podkreśla, że UE jest jedną z największych potęg rybackich i największym rynkiem na świecie i dlatego spoczywa na niej odpowiedzialność za inicjowanie działań przeciwko nielegalnym połowom. W sprawozdaniu posłowie wskazują na główne aspekty, które stanowią przedmiot kontrowersji w pracach nad propozycją Komisji. W szczególności dotyczą one zakresu rozporządzenia, świadectw połowowych oraz harmonizacji kar.

Przedmiotem kontrowersji jest kwestia, czy rozporządzenie powinno mieć zastosowanie do statków pływających pod banderą państw UE, czy też wyłącznie do statków krajów trzecich. „Jeżeli przepisy rozporządzenia w sprawie połowów IUU nie będą miały zastosowania do statków UE, pojawią się uzasadnione skargi, że UE krytykuje innych, podczas gdy sama nadaje sobie przywilej prowadzenia połowów IUU” - uważa Aubert. „Wspólnota musi stosować te same zasady, jakie stosuje wobec innych, do swoich własnych statków i operatorów” - uważa posłanka i przekonuje, że przepisy wspólnej polityki rybackiej nie przesądzają o tym, że sytuacja statków UE różni się znacznie od sytuacji statków z innych krajów. Posłowie proponują, aby poza właścicielem i operatorem także państwo bandery było informowane o umieszczeniu jednego z jego statków w wykazie statków dokonujących nielegalnych, nieraportowanych i nieuregulowanych połowów. Wspólnotowy wykaz statków dokonujących nielegalnych, nieraportowanych i nieuregulowanych połowów oraz wykaz państw niewspółpracujących będzie publikowany w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej. Zagwarantuje to możliwość znalezienia wykazu w konkretnej publikacji urzędowej. Ponadto, jeżeli dany właściciel statku zostanie wprowadzony do wspólnotowego wykazu statków prowadzących połowy IUU, szczegółowej inspekcji poddane zostaną wszystkie statki, których jest właścicielem. Państwa członkowskie będą musiały odmówić zgody na eksport statku pływającego pod ich banderami, który znajduje się w wykazie statków dokonujących połowów IUU oraz nie będą mogły udzielić wsparcia lub przyznać dotacji takim statkom. Posłowie chcą, aby państwa członkowskie przeprowadzały co roku inspekcje co najmniej 50 % wyładunków, przeładunków i operacji przetwarzania na pokładzie dokonywanych przez statki rybackie z krajów trzecich w ich portach. KE proponowała, by inspekcjami objęte było 15% wyładunków, jednak posłowie uważają, że skoro wszystkie statki zarejestrowane w państwach członkowskich UE mają podlegać inspekcji, to poddawanie inspekcjom jedynie 15% statków z krajów trzecich byłoby dyskryminujące.

Świadectwo połowowe zapewniło o wiele większe możliwości śledzenia pochodzenia produktów rybnych i musi stanowić filar rozporządzenia. „W przeciwnym wypadku cały system będzie miał jedynie funkcję kosmetyczną i nie będzie miał żadnego poważnego wpływu na połowy IUU” - uważa Aubert. „Pojawiły się głosy, że kwestia ta jest zbyt złożona, jednak rybołówstwo w dzisiejszym zglobalizowanym świecie jest działalnością bardzo złożoną – złowiona ryba musi nierzadko przebyć długą drogę, zanim trafi do konsumenta. Transport przez wiele granic, portów i lotnisk stwarza wiele możliwości przemieszania ryb z połowów legalnych z rybami złowionymi nielegalnie, co skutkuje niezgodnym z prawem wprowadzaniem do obrotu ryb pochodzących z połowów IUU. Skuteczny i kompleksowy system śledzenia pochodzenia ryb jest niezbędny, aby do minimum ograniczyć proceder nielegalnego wprowadzania ryb do obrotu” - uważa autorka sprawozdania.

Obecnie sankcje stosowane przez poszczególne państwa członkowskie różnią się od siebie w sposób znaczący i nie spełniają funkcji odstraszającej. Parlament od dłuższego czasu

apeluje o harmonizację kar na poziomie, który zniechęcałby do prowadzenia nielegalnych działań, a nie stanowiłby tylko koszt prowadzenia działalności. Proponowane rozporządzenie nie nakłada sankcji karnych, lecz ustanawia maksymalny wymiar kar na poziomie pozwalającym nadać tym karom funkcje odstraszające. Obecność różnic w odniesieniu do wymiaru sankcji stanowiła bowiem dyskryminację niektórych rybaków w UE. Kary administracyjne przewidziane w projekcie to grzywna w wysokości co najmniej 300 tys. EUR dla osób fizycznych oraz co najmniej 500 tys. EUR dla osób prawnych. Państwa członkowskie mogą także podjąć decyzję o stosowaniu sankcji karnych, pod warunkiem, że wysokość takich sankcji będzie przynajmniej odpowiadała wysokości kar administracyjnych. Posłowie proponują, aby karom administracyjnym towarzyszyły także inne środki, takie jak czasowy lub stały zakaz korzystania z pomocy publicznej lub dotacji oraz zwrot środków otrzymanych w ramach pomocy publicznej lub dotacji przez statki prowadzące połowy IUU podczas odpowiedniego okresu finansowego. Pełne wejście w życie proponowanych regulacji będzie wymagało stosownych działań dostosowawczych w poszczególnych krajach w zakresie prawa krajowego, systemu kontroli, potrzeb finansowych, szkoleniowych. Dlatego posłowie proponują, aby w pierwszym roku obowiązywania rozporządzenia przeprowadzane były co 6 miesięcy kontrole w celu oceny gotowości państw członkowskich do pełnego przestrzegania przepisów. W przypadku stwierdzenia uchybień państwa członkowskie mogą być wezwane do wprowadzenia niezbędnych korekt dostosowawczych.

Posłowie chcą, aby Komisja Europejska w ciągu trzech miesięcy od wejścia w życie proponowanego rozporządzenia opublikowała analizę jego prawdopodobnych skutków dla krajów rozwijających się. KE powinna również przedstawić wniosek dotyczący finansowania konkretnych programów wspierających wdrażanie proponowanego rozporządzenia oraz likwidujących ewentualne negatywne jego skutki.

2. BEZPIECZEŃSTWO I OBRONA – Priorytety polityki zagranicznej UE

Bezpieczeństwo energetyczne, zmiany klimatyczne, rozszerzenie UE, zarządzanie migracją oraz prawa człowieka - takie powinny być priorytety Parlamentu Europejskiego na rok 2008 w zakresie wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa. Parlament przyjął sprawozdania określające kierunki polityki zagranicznej UE (Jacka Saryusza-Wolskiego) i oceniające realizację europejskiej strategii bezpieczeństwa i europejskiej polityki bezpieczeństwa i obrony (Helmuta Kuhne).

Sprawozdanie przewodniczącego Komisji Spraw Zagranicznych PE **Jacka Saryusza-Wolskiego** (EPP-ED, Polska) określa fundamenty wspólnej polityki zagranicznej, takie jak demokracja, poszanowanie praw człowieka i prawa podstawowe. Po raz pierwszy nawołuje do bardziej konstruktywnej współpracy z Radą oraz do wypracowania międzyinstytucjonalnego porozumienia określającego tę współpracę. Autor sprawozdania podczas debaty zwracał uwagę na znaczący wzrost poparcia obywateli dla „prawdziwej i silnej” polityki zagranicznej. Również państwa członkowskie zmieniają swój punkt widzenia na wspólną politykę zagraniczną i częściej doceniają skuteczność wspólnych działań i konieczność mówienia jednym głosem. Zdaniem sprawozdawcy, oznacza to jakościową zmianę polityki zagranicznej. UE powinna podtrzymać dotychczasowy charakter swojej polityki na arenie międzynarodowej, która ukierunkowana jest na utrzymanie pokoju i stabilizacji na świecie, promowanie demokratycznych wartości, praw człowieka i zapewnianie pomocy humanitarnej. „Powinniśmy uzupełniać te miękkie instrumenty instrumentami twardymi, poprzez zwiększanie zdolności militarnych, aby być gotowym do

wykorzystania siły, w sytuacjach, gdy okaże się to niezbędne” - mówił poseł Jacek Saryusz-Wolski. Polityka UE oprócz zdolności reagowania na bieżące wydarzenia, powinna także definiować interesy europejskie w długim zakresie. „Unia powinna przejść od roli płatnika do roli wielkiego gracza na arenie międzynarodowej” - podkreślał sprawozdawca. „Uznajemy politykę zagraniczną za kluczową politykę Unii Europejskiej, która należy wyposażyć w odpowiednie struktury instytucjonalne, instrumenty i finansowanie z budżetu unijnego” - zakończył Jacek Saryusz-Wolski.

Przyjmując sprawozdanie posłowie uznali, że WPZiB, w tym również europejska polityka bezpieczeństwa i obrony, wzmacniają europejską tożsamość i rolę UE na arenie międzynarodowej. Obecnie rola UE w świecie „nie jest proporcjonalna do jej potencjału oraz oczekiwań europejskiej opinii publicznej”, uważają posłowie, a to z powodu „niechęci państw członkowskich do przyjęcia koniecznych i niezbędnych reform służących wzmocnieniu skuteczności, spójności i odpowiedzialności jej polityki zagranicznej”. Unię stać na autentyczną politykę zagraniczną, ale tylko jeśli będzie przemawiać jednym głosem i działać w oparciu o silny mandat demokratyczny gwarantowany przez kontrolę Parlamentu. Posłowie bronią prerogatyw PE w sprawach takich jak proces ustanawiania europejskiej służby działań zewnętrznych oraz wybór nowego Wysokiego Przedstawiciela Unii ds. Zagranicznych równocześnie pełniącego funkcję Wice-przewodniczącego Komisji Europejskiej. Opisując priorytety WPZiB, sprawozdanie podkreśla konieczność zróżnicowania źródeł energii i dróg transportowych w oparciu o zasadę solidarności w polityce energetycznej. Podkreśla się strategiczne znaczenie rurociągu Nabucco dla bezpieczeństwa energetycznego Unii Europejskiej, którego pomyślnie wdrożenie w jak najkrótszym czasie leży w interesie Unii. „Energia jest często wykorzystywana przez kraje trzecie jako instrument politycznego nacisku. Aby uniknąć tego typu sytuacji należy wypracować system koordynacji przy podpisywaniu przez państwa członkowskie dwustronnych porozumień energetycznych a do umów z krajami trzecimi dołączać klauzulę dotyczącą bezpieczeństwa energetycznego” - mówił Jacek Saryusz-Wolski po przyjęciu sprawozdania przez Komisję Spraw Zagranicznych. Sprawozdanie przypomina o istotnej roli dyplomacji parlamentarnej jako uzupełniającym instrumencie Unii służącym utrzymaniu stosunków z krajami i regionami trzecimi, działającej głównie za pośrednictwem trzech wielostronnych zgromadzeń międzyparlamentarnych (Wspólnego Zgromadzenia Parlamentarnego AKP-UE, Eurośródziemnomorskiego Zgromadzenia Parlamentarnego (EuroMed) i Eurolatynoamerykańskiego Zgromadzenia Parlamentarnego (EuroLat). Do 2009 roku powinno zostać ustanowione Zgromadzenie Parlamentarne UE-Wschodnie Kraje Sąsiedzkie (Euro-Nest), by zwiększyć parlamentarny wymiar politycznego partnerstwa między Parlamentem Europejskim i krajami uczestniczącymi we wschodnim panelu europejskiej polityki sąsiedztwa. Posłowie przypominają, że regiony basenów Morza Czarnego i Morza Bałtyckiego mają strategiczne znaczenie dla Unii i że zasługują na spójne podejście, podobne do podejścia do regionu basenu Morza Śródziemnego. Posłowie postulują ponadto:

- zwiększenie środków na WPZiB podczas śródkresowego przeglądu perspektywy finansowej w 2009 roku,
- wzmocnienie europejskiej polityki sąsiedzkiej prowadzące do bardziej zróżnicowanego podejścia do naszych sąsiadów uwzględniającego ich oczekiwania i strategiczne interesy UE,
- wzmocnienie wysiłków mających na celu uzyskanie miejsca dla UE w Radzie Bezpieczeństwa ONZ.

Sprawozdanie Jacka Saryusza-Wolskiego zostało przyjęte przez Parlament zdecydowaną większością głosów 520 za, 107 przeciwnych.

Parlament przyjął również sprawozdanie posła **Helmuta Kuhne** (PSE, Niemcy) w sprawie wdrażania europejskiej strategii bezpieczeństwa oraz europejskiej polityki bezpieczeństwa i obrony. Parlament zwraca się do wysokiego przedstawiciela, aby przedstawił w białej księdze ocenę poczynionych postępów oraz wszelkich niedociągnięć we wdrażaniu ESB od 2003 roku oraz o ujęcie w białej księdze propozycji dotyczących poprawy i uzupełnienia ESB. Parlament wyraża oburzenie, że dziesięć lat po przyjęciu kodeksu postępowania UE w sprawie eksportu broni, nadal nie jest on prawnie wiążący, a niekontrolowany eksport broni z państw członkowskich UE wydaje się być kontynuowany bez szczególnych przeszkód. Parlament uważa, że Europa powinna stać się strefą wolną do broni nuklearnej i podpisać globalną konwencję zakazującą broni jądrowej. Parlament sądzi, że umieszczenie systemu antyrakietowego w Europie w obecnym czasie może utrudnić międzynarodowe starania na rzecz rozbrojenia. Kwestia ta dotyczy bezpieczeństwa wszystkich krajów w Europie i nie powinna być przedmiotem wyłącznie dwustronnych rozmów między Stanami Zjednoczonymi i poszczególnymi krajami europejskimi. PE wzywa Radę i państwa członkowskie do utworzenia, wraz z NATO, ram służących uwzględnieniu jak największej liczby europejskich krajów w debacie. Parlament zachęca Radę i NATO do oceny szacunkowych przyszłych zagrożeń jądrowych ze strony niektórych krajów oraz niebezpieczeństwa nowego wyścigu zbrojeń w Europie i do zaproponowania adekwatnej wielostronnej reakcji.

W trakcie debaty wiele mówców podkreśliło, że traktat lizboński ożywi politykę zagraniczną UE, poprzez rozwinięcie działań zewnętrznych Unii, a także zwiększenie efektywności i wiarygodności. Javier Solana: „Głównym punktem traktatu [z Lizbony] jest sprawienie, aby UE funkcjonowała, efektywnie, widocznie, w szczególności w dziedzinie polityki zagranicznej i bezpieczeństwa. Teraz priorytetem dla nas wszystkich jest ratyfikowanie traktatu.” Odnośnie Europejskiej Strategii Bezpieczeństwa, Javier Solana zgodził się ze sprawozdawcami, że trzeba wziąć pod uwagę nowe obszary takie jak wpływ zmian klimatycznych na bezpieczeństwo światowe, bezpieczeństwo energetyczne, nielegalna migracja czy bezpieczeństwo informacji. W trakcie debaty wielu posłów położyło nacisk na stabilność w obszarze Zachodnich Bałkanów i potrzebę wzmocnienia Europejskiej Polityki Sąsiedztwa (dotyczącej relacji z sąsiadującymi krajami nienależącymi do UE).

3. STOSUNKI ZEWNĘTRZNE - Rezolucja w sprawie sytuacji w Gruzji

Parlament Europejski przyjął rezolucję w sprawie sytuacji w Gruzji. Posłowie wyrażają „głębokie zaniepokojenie eskalacją sytuacji w Abchazji” i wzywają „wszystkie strony do powstrzymania się od działań prowadzących do dalszej destabilizacji”. Debata w tej sprawie odbyła się na początku maja i pisałam o tej debacie Państwu. W związku z wydarzeniami w Gruzji, w trybie pilnym Parlament Europejski przeprowadził debatę w sprawie sytuacji w tym kraju. Posłowie m.in. krytykowali zwiększoną obecność wojskową sił rosyjskich, wzywali obie strony do wstrzeźliwości i dialogu, oraz wzywali Gruzję do przeprowadzenia uczciwych wyborów. UE powinna okazać swoje poparcie dla integralności terytorialnej i suwerenności Gruzji. Dużą aktywnością podczas wspomnianej debaty odznaczyli się polscy deputowani. Głos zabierali w imieniu swoich grup Jacek Saryusz-Wolski (EPP-ED) oraz Konrad Szymański (UEN), a w ramach wystąpień indywidualnych i głosów z sali swoje oświadczenia przedstawili Józef Pinior (PSE), Urszula Gacek (EPP-ED), Ewa Tomaszewska (UEN), Janusz Onyszkiewicz (ALDE) i Zbigniew Zaleski (EPP-ED).

Trzy najważniejsze przesłania rezolucji są następujące:

- **poparcie dla suwerennej Gruzji**

Parlament Europejski potwierdza swoje pełne poparcie dla suwerenności i integralności terytorialnej Gruzji w ramach jej uznanych przez społeczność międzynarodową granic. W związku z tym wzywa Rosję do odwołania swej decyzji podważającej międzynarodowe działania pokojowe oraz wyraża „zdecydowaną dezaprobatę wobec oświadczenia Rosji o zamiarze nawiązania oficjalnych stosunków z instytucjami separatystycznych władz w Osetii Południowej i Abchazji”.

- **wezwanie do wycofania rosyjskich wojsk**

Posłowie wzywają Federację Rosyjską „do natychmiastowego wycofania dodatkowych oddziałów z Abchazji”, ponieważ „oddziały rosyjskie nie odgrywają już roli neutralnych i bezstronnych sił pokojowych”. Zdaniem deputowanych, konieczna jest zmiana formy utrzymywania pokoju, dlatego wzywają „do silniejszego zaangażowania Europy w kwestie „zamrożonych konfliktów”. Posłowie apelują do Rady o rozważenie zwiększenia obecności społeczności międzynarodowej w rejonie konfliktu, dzięki wysłaniu misji granicznej EPBiO, a także o poruszenie kwestii Abchazji i Osetii Południowej w rozmowach ze stroną rosyjską na najbliższym szczycie UE-Rosja oraz podczas negocjacji na temat nowej wzmocnionej umowy o partnerstwie.

- **wezwanie do kompromisu**

Posłowie odnotowują rezultat ostatnich wyborów parlamentarnych w Gruzji. Jak zauważają, wybory te miały „zasadniczo spokojny przebieg i zostały pozytywnie ocenione, co oznacza znaczący postęp w stosunku do styczniowych wyborów prezydenckich”. Parlament Europejski „wzywa wszystkie siły polityczne w Gruzji do poszanowania praworządności, do podjęcia zobowiązania do konstruktywnego dialogu i kompromisu oraz do powstrzymania się od dalszej polaryzacji społeczeństwa gruzińskiego”. Ponadto posłowie wspierają dążenie Gruzji do przyspieszenia procesu integracji z Unią Europejską w ramach wzmocnionej europejskiej polityki sąsiedztwa, a także wzywają Radę i Komisję do jak najszybszego podjęcia negocjacji na temat systemu wizowego między UE i Gruzją w celu zawarcia w bliskiej przyszłości umów o ułatwieniach.

4. STOSUNKI ZEWNĘTRZNE - Szczyt UE - Stany Zjednoczone Ameryki

Podczas sesji posłowie wysłuchali oświadczeń Rady i Komisji Europejskiej w sprawie nadchodzącego szczytu EU-USA. Szczyt EU_USA odbędzie się w 10 czerwca w mieście Brdo. W spotkaniu udział wezmą ze strony UE przewodniczący Rady premier Słowenii Janez Janša, przewodniczący Komisji Europejskiej José Manuel Barroso oraz Javier Solana, wysoki przedstawiciel do spraw wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa. Stany Zjednoczone będą reprezentowali prezydent George Bush i sekretarz stanu Condoleezza Rice. Głównymi tematami poruszonymi podczas szczytu będą: sprawy regionalne i polityczne, ogólnoświatowe bezpieczeństwo, dwustronne partnerstwo transatlantyckie oraz obecne globalne wyzwania. „Należy wzmocnić partnerstwo UE-USA w kwestiach newralgicznych, takich jak światowe wyzwania, którymi są ubóstwo i zmiany klimatu” uważa Parlament Europejski, czemu daje wyraz w przyjętej rezolucji w sprawie nadchodzącego szczytu UE-USA. Do innych istotnych wyzwań wymagających silniejszej współpracy po obu stronach

Atlantyku posłowie zaliczyli sytuację międzynarodową oraz metody walki z terroryzmem i prawa człowieka. Najważniejsze kwestie zawarte w rezolucji to:

- **Wspólnie walczmy ze zmianami klimatu**

Parlament „stanowczo zachęca” Unię Europejską i USA do uzgodnienia „wspólnego podejścia do ograniczenia zmian klimatu”, którego ogólnym celem będzie ograniczenie wzrostu temperatury do 2°C. Ponadto posłowie apelują do USA o „dołożenie wszelkich starań, aby zakończyć prace nad krajowym ustawodawstwem dotyczącym klimatu” do grudnia 2009 r. oraz ponadto zachęcają USA, aby nie ustawały w wysiłkach na rzecz ustanowienia systemu handlu emisjami CO₂

- **„Nie” dla więzienia Guantanamo**

Jeśli chodzi o problem terroryzmu Parlament podkreśla znaczenie poszanowania praw podstawowych i praworządności w walce z terroryzmem i przestępczością zorganizowaną. Dlatego „wyraża zaniepokojenie” istnieniem więzienia w Zatoce Guantanamo oraz „nalega, aby Rada wydała jasne i zdecydowane oświadczenie, wzywające rząd USA do zakończenia praktyk samowolnych aresztowań i wydawania więźniów w trybie nadzwyczajnym, oraz aby zwróciła się do rządu USA o osądzenie lub zwolnienie pozostałych zatrzymanych oraz do ich repatriacji i przyznania im zadośćuczynienia”. Ponadto posłowie ponownie wzywają „Radę oraz Komisję do ostatecznej realizacji zaleceń skierowanych do nich przez komisję tymczasową do zbadania sprawy rzekomego wykorzystania krajów europejskich przez CIA do transportu i nielegalnego przetrzymywania więźniów”.

- **„Tak” dla bliższej współpracy i zniesienia wiz**

Parlament wzywa do wzmocnienia międzynarodowych wysiłków w walce z rozpowszechnianiem broni masowego rażenia, podkreśla potrzebę zacieśnienia współpracy między UE i USA w zwalczaniu terroryzmu i rozprzestrzeniania broni masowego rażenia oraz wzywa państwa członkowskie UE oraz USA do wspólnych prac nad nowymi pomysłami, pozwalającymi na ponowne zdefiniowanie i umocnienie partnerstwa UE-NATO. Jednocześnie deputowani uważają, że „umieszczenie amerykańskiej "tarczy antyrakietowej" w Europie dotyczy bezpieczeństwa wszystkich narodów Europy” i kwestia ta nie powinna być „przedmiotem wyłącznie dwustronnych rozmów między Stanami Zjednoczonymi i poszczególnymi krajami europejskimi”. Posłowie zachęcają do ściślejszej współpracy nad szeregiem wspólnych wyzwań politycznych, szczególnie na Bliskim Wschodzie, w Iranie, Iraku, Kosowie i Zachodnich Bałkanach, Afganistanie i Afryce, oraz do współpracy na rzecz stworzenia środowiska międzynarodowego sprzyjającego poprawie bezpieczeństwa oraz sytuacji praw człowieka w takich miejscach, jak Birma i Zimbabwe. Ponadto Parlament „wzywa USA do natychmiastowego zniesienia systemu wizowego i do równego traktowania wszystkich obywateli państw członkowskich UE”. Negocjacje między UE a Stanami Zjednoczonymi w zakresie zwolnienia z obowiązku wizowego, były tematem rezolucji przyjętej podczas ubiegłej sesji plenarnej. Wówczas posłowie wezwali USA do zniesienia wiz dla wszystkich obywateli UE i do przestrzegania zasady wzajemności. Przypomnieli o możliwości wprowadzenia przez UE obowiązku wizowego dla obywateli amerykańskich.

- **Walka z drożącą żywnością**

Parlament wzywa „Radę, Komisję, Kongres oraz administrację USA do podjęcia kwestii problemów strukturalnych, takich jak niedostateczne inwestycje w dziedzinie rolnictwa, a także wzywa do przyjęcia skoordynowanego, globalnego podejścia UE, USA i organizacji wielostronnych, obejmującego bardziej sprawiedliwe zasady handlowe i zwiększone inwestycje w rolnictwo w krajach rozwijających się”. Ponadto, posłowie wzywają Komisję, aby podniosła kwestię konieczności przeznaczania znacznej części budżetu pomocy żywnościowej UE i USA na badania naukowe w dziedzinie rolnictwa.

- **Szersza współpraca parlamentarna**

Niektórzy mówcy szczególnie podkreślali wymiar parlamentarny, wyrażając potrzebę współpracy między ustawodawcami z obu stron Atlantyku, w celu rozwiązywania wspólnych problemów. **James Elles** (EPP-ED, Wielka Brytania): „Musimy wypracować jakieś formy wspólnego podejścia do wymiarów bezpieczeństwa i sprawić, aby Europejska Strategia Bezpieczeństwa i strategia bezpieczeństwa USA sobie odpowiadały”. Dodął: „Powinniśmy zaplanować transatlantyckie zgromadzenie, w skład, którego wejdą główni ustawodawcy z obu stron Atlantyku, aby ze sobą rozmawiać i podejmować razem wspólne inicjatywy.” Cem Özdemir (Grupa Zielonych/Wolne Przymierze Europejskie, Niemcy) także podkreślił „potrzebę wzmocnienia wymiaru parlamentarnego, co oznacza zaangażowanie Kongresu USA i Parlamentu Europejskiego”.

5. STOSUNKU ZEWNĘTRZNE: Proces z Barcelony: Unia na rzecz krajów Morza Śródziemnego

Posłowie zapoznali się ze szczegółami przygotowanego przez Komisję Europejską projektu Unii na rzecz krajów Morza Śródziemnego, która ma zacieśnić współpracę UE z krajami państw basenu Morza Śródziemnego. Ma on być wzmocnioną formą istniejącego w UE od 1995 roku tzw. procesu barcelońskiego. Zainicjowany w Barcelonie proces partnerstwa eurośródziemnomorskiego, jest platformą współpracy obejmującą kwestie polityczne i bezpieczeństwa, gospodarkę oraz sprawy społeczne, kulturalne i humanitarne. Parlament podziela pogląd, że proces barceloński powinien pozostać centralnym elementem współpracy UE z regionem Morza Śródziemnego i upomina się o wspieranie innowacyjnych projektów, takich jak pozyskiwanie energii ciepłej słońca, czy odsalanie wody w celu ułatwienia dostępu do wody. Posłowie wyrażają nadzieję, że inicjatywa Unii Śródziemnomorskiej opierać się będzie na osiągnięciach partnerstwa eurośródziemnomorskiego.

Propozycja Unii na rzecz Morza Śródziemnego jest wspólnotową wersją projektu zgłoszonego przez prezydenta Francji **Nicolasa Sarkozy**. Komisja Europejska została poproszona o przedstawienie szczegółowego, wspólnotowego projektu na szczycie przywódców UE w marcu br. Unia na rzecz krajów Morza Śródziemnego byłaby współkierowana przez przewodniczącego Rady Europejskiej (stanowisko przewidziane w Traktacie z Lizbony) oraz szefa Komisji Europejskiej. Ze strony pozaunijnych krajów Morza Śródziemnego projektowi ma współprzewodniczyć rotacyjnie - przez dwa lata - jeden z przywódców państw basenu Morza Śródziemnego (Maroka, Egiptu, Algierii, Tunezji, Izraela, Autonomii Palestyńskiej, Turcji). Unia na rzecz krajów Morza Śródziemnego ma być wzmocnioną formą istniejącego w UE od 1995 roku tzw. procesu barcelońskiego. Zainicjowany w Barcelonie proces Partnerstwa Eurośródziemnomorskiego, jest platformą współpracy obejmującą kwestie polityczne i bezpieczeństwa, gospodarkę oraz sprawy społeczne, kulturalne i humanitarne.

Podczas debaty wielu posłów wskazywało na konieczność wzmocnienia także **wymiaru wschodniego europejskiej polityki sąsiedztwa**. „Proces barceloński wymaga nowego impulsu politycznego, ponieważ jednolity kostium dla polityki południowego i wschodniego sąsiedztwa uwiera dziś wszystkich” - mówił poseł **Konrad Szymański** (UEN, Polska) podkreślając, że dobrze się stało, że na agendzie europejskiej pojawiły się jednocześnie dwa projekty - Unii Śródziemnomorskiej i Partnerstwa Wschodniego. Zwracał uwagę, że polityki sąsiedztwa wobec obu regionów nie powinny ze sobą konkurować, lecz uzupełniać się. „Potrzebujemy wzajemnej solidarności politycznej w kształtowaniu wschodniego i południowego aspektu polityki sąsiedztwa” - powiedział poseł Szymański – „Gorąco popieram wzmocnienie ram polityki sąsiedztwa wobec krajów Morza śródziemnego, [...] oczekujemy podobnego wsparcia w przyszłości dla polityki wobec wschodu”. „Warto podkreślać, że polityka wobec krajów basenu Morza Śródziemnego jest niezbędna, przewartościowana na nowo, ale jednak jest elementem szerszej polityki zagranicznej UE, wśród której musi być bardzo istotne miejsce dla polityki wobec przyszłych (wschodnich) sąsiadów Unii Europejskiej” - powiedział poseł **Ryszard Czarnecki** (UEN, Polska). „Partnerstwo eurośródziemnomorskie nie może koncentrować się wyłącznie na kwestiach gospodarczych i handlowych, powinno mu towarzyszyć zacieśnienie współpracy regionalnej oraz zwiększenie integracji społecznej oraz współpracy w dziedzinie ochrony środowiska” - zauważyła posłanka **Lidia Joanna Geringer de Oedenberg** (PSE, Polska). Wskazała na konieczność wzmocnienia polityki na rzecz zwiększenia roli kobiet w społeczeństwach śródziemnomorskich. „Poszanowanie tradycji i zwyczajów nie musi szkodzić podstawowym prawom kobiet” - przekonywała polska deputowana.

6. ROLNICTWO – Jaka przyszłość dla młodych rolników w UE?

Parlament Europejski przyjął sprawozdanie w sprawie przyszłości młodych rolników w ramach reformy Wspólnej Polityki Rolnej. Aby zachęcić młodych ludzi do pozostania w rolnictwie posłowie proponują dla nich szereg zachęt i ułatwień. Jak pokazują dane Eurostatu z 2003 roku w Unii Europejskiej zaledwie 7% rolników to osoby poniżej 35 lat. Jednocześnie odsetek ten systematycznie maleje, podczas gdy zapotrzebowanie na żywność ciągle rośnie. Dlatego, zdaniem posłów, przyszłym celem Wspólnej Polityki Rolnej (WPR) powinno być zniesienie przeszkód, jakie napotykają obecnie młodzi ludzie pragnący rozpocząć działalność rolniczą oraz wymiana pokoleń w rolnictwie.

• Większa pomoc Unii

Autor sprawozdania **Donato Tommaso Veraldi** (ALDE, Włochy) uważa, że koniecznie trzeba poprawić skuteczności polityk wsparcia dla młodych rolników podejmujących działalność oraz wprowadzić dalsze kryteria pierwszeństwa w ustalaniu klasyfikacji beneficjentów. Posłowie proponują zweryfikować wysokości premii na rozpoczęcie działalności, która pozostała niezmienną od czasu jej wprowadzenia, podnieść pułap wspólnotowy, który ogranicza pomoc do 55 000 EUR i przedłużyć okres dostosowania do norm po rozpoczęciu działalności z trzech do pięciu lat, wprowadzić większą elastyczności w procedurach rozpoczynania działalności i przekazywania gospodarstw (m.in. stopniowe rozpoczynanie działalności, uwzględnianie wcześniejszego doświadczenia zawodowego kandydata, w szczególnych sytuacjach odstępstwa od warunku wieku, itp.), przygotować specjalne fundusze rezerwowe w celu zapewnienia pomocy w nieprzewidzianych sytuacjach (np. poważnych zdarzeń klimatycznych niszczących zbiory).

- **Więcej preferencyjnych pożyczek**

Posłowie podkreślają, że z powodu wysokiego wskaźnika zadłużenia i znacznych kosztów rozpoczęcia działalności młodzi rolnicy napotykać na istotne trudności, aby osiągnąć dobrą pozycję konkurencyjną. Dlatego tak przydatne są preferencyjne pożyczki, które dają młodym rolnikom możliwość realizacji projektów związanych z rozpoczęciem działalności oraz gwarancję ich stabilności przy jednoczesnym uniknięciu zbyt wysokiego zadłużenia. Posłowie proponują, aby po pierwsze, państwa członkowskie i władze regionalne sprawdziły możliwości wprowadzenia lub ulepszenia systemów oferujących młodym rolnikom kapitał początkowy o preferencyjnym oprocentowaniu, po drugie Komisja Europejska i państwa członkowskie przygotowały nowe środki (podatkowych), aby pomóc młodym rolnikom w spłacaniu wysokich odsetek wynikających z nabycia gospodarstwa.

- **Więcej gruntów rolnych**

Kolejną trudnością, z którą muszą zmierzyć się młodzi rolnicy jest niedostatek gruntów rolnych. Dlatego Parlament Europejski zaleca, aby opracować instrumenty, które w przypadku przekazywania gruntów umożliwią priorytetowe traktowanie młodych rolników rozpoczynających działalność w stosunku do rolników powiększających swoje gospodarstwa. Ponadto należy ułatwić warunki dziedziczenia przez osoby niebędące członkami rodziny w celu zachowania gospodarstw i umożliwienia młodym przedsiębiorcom z wykształceniem rolniczym podjęcia działalności rolniczej. W wypadku wcześniejszej emerytury, krajowe mechanizmy powinny być stosowane tylko wtedy, gdy rolnik przechodzący na emeryturę przekazuje gospodarstwo młodemu rolnikowi, albo w takim przypadku powinny być przyznawane na preferencyjnych zasadach.

- **Wymiana doświadczeń i technologii**

Coraz intensywniejsze wspieranie kształcenia rolników przez całe życie leży w interesie gospodarczym i środowiskowym Unii. Dlatego Parlament Europejski zachęca do realizacji programów sprzyjających mobilności młodych rolników w Unii (w tym programu Leonardo) oraz nalega w szczególności na konieczność stworzenia instrumentów umożliwiających im nieobecność w gospodarstwie na czas trwania szkoleń. Proponuje ustanowienie programu dla młodych rolników służącego wymianie dobrych praktyk w rolnictwie oraz zachęca do transferu technologii i poprawa dostępu rolników do wyników badań i ostatnich innowacji związanych z metodami i narzędziami produkcji.

7. PRAWA KOBIEC/RÓWNOUPRAWNIENIE - Walka z prostytucją i handlem kobietami w trakcie EURO 2008

Posłowie wysłuchali odpowiedzi Komisji Europejskiej na pytanie ustne w sprawie działań podjętych przez Komisję w celu walki z prostytucją i handlem kobietami w trakcie Mistrzostw Europy w piłce nożnej 2008. W imieniu Komisji Praw Kobiet i Równouprawnienia **Anna Záborska** (EPP-ED, Słowacja) zadała Komisji Europejskiej szereg pytań dotyczących działań Komisji w celu walki z prostytucją i handlem kobietami w trakcie EURO 2008 i ich skuteczności. Posłankę interesowało:

- W 2005 Rada i Komisja Europejska przyjęły plan najlepszych praktyk w celu zwalczania i zapobiegania handlowi ludźmi. Czy plan ten wprowadzono w życie i jaka jest jego skuteczność?

- Jakie kroki zostały powzięte przez państwa członkowskie w celu walki z handlem żywym towarem?
- Kiedy będą dostępne wyniki badań nad zależnością pomiędzy legalizacją prostytucji a nielegalnym handlem kobietami?
- Jak Komisja Europejska może wspierać kampanię parlamentarnej komisji Praw Kobiet i Równouprawnienia "Czerwona kartka dla przymusowej prostytucji"?
- Czy Komisja Europejska może wskazać czy i w jaki sposób zachęca państwa członkowskie do rozwijania transgranicznej współpracy w celu zwalczania handlu żywym towarem i przymusowej prostytucji?

Handel ludźmi bogaci przestępcze gangi. Ofiary procederu są wykorzystywane seksualnie i zmuszane do prostytucji. Podczas sesji posłowie rozmawiali, jak skończyć z tą współczesną formą niewolnictwa. Członkowie parlamentarnej komisji Praw Kobiet i równouprawnienia zauważają, że światowe imprezy sportowe, wystawy i kongresy powodują zwiększony popyt na prostytucję i usługi seksualne. Większość kobiet świadczących te usługi, to ofiary zorganizowanej przestępczości, często zwabione fałszywymi ofertami legalnej pracy, a następnie zmuszone do prostytucji. Organizacje praw człowieka w Europie obawiają się, że liczba przypadków handlu kobietami i przymusowej prostytucji znacznie wzrośnie w czasie mistrzostw piłkarskich w Austrii i w Szwajcarii. Dwa lata temu, ramach obchodów Międzynarodowego Dnia Kobiet, 8 marca 2006 r. Komisja Praw Kobiet i Równouprawnienia Parlamentu Europejskiego rozpoczęła kampanię uczulającą opinię publiczną na potrzebę zapobiegania handlowi kobietami i przymusowej prostytucji oraz zwalczania tych zjawisk podczas Mistrzostw Świata w piłce nożnej w 2006 r.

Kampania pod nazwą „Czerwona kartka dla przymusowej prostytucji” odniosła wielki sukces, przyczyniając się do ograniczenia handlu kobietami i przymusowej prostytucji w czasie mistrzostw. Posłowie chcą ponownie uwrażliwić opinię publiczną podczas Mistrzostw Europy w 2008 r., przypominając społeczeństwu, że tego rodzaju przemoc wobec kobiet i dziewcząt jest niedopuszczalna. W 2005 r. Komisja i Rada przyjęły unijny plan dotyczący najlepszych praktyk, standardów i sposobów postępowania służących zwalczaniu handlu ludźmi i jego zapobieganiu. Plan zawiera szczegółowy wykaz konkretnych działań, który podlega systematycznej ocenie i aktualizacji. Deputowani wezwali państwa członkowskie do natychmiastowego wdrożenia tego planu działań. Posłowie zauważają, że niejednokrotnie ofiary wymuszonej prostytucji obawiają się współpracować z władzami publicznymi i pytają o sposoby postępowania w takich sytuacjach. Podkreślają konieczność zapewnienia ofiarom lepszej ochrony prawnej i wsparcia organizacji kobiecych w walce z przymusową prostytucją.

8. TRANSPORT - Dostęp do rynku dla usług autokarowych i autobusowych

Dostęp do rynku dla usług autokarowych i autobusowych jest obecnie regulowany dwoma rozporządzeniami. Za ich pośrednictwem zliberalizowany już został międzynarodowy transport usług okazjonalnych. Jeżeli chodzi o międzynarodowe usługi regularne, przewoźnicy muszą występować o zezwolenie w państwach członkowskich, na których terytorium ma miejsce usługa transportowa. Ponadto dopuszczalne jest wykonywanie usług kabotażowych w ramach tych międzynarodowych usług regularnych. Wniosek Komisji dotyczący tej kwestii ma na celu uproszczenie tych ram prawnych. Obowiązuje już rozporządzenie w sprawie zobowiązań z tytułu wykonywania usług publicznych w zakresie transportu drogowego i kolejowego, które teraz musi zostać uwzględnione w procedurze udzielania zezwolenia dla regularnych usług autobusowych. Ponadto zamierzeniem Komisji

jest wzmocnienie współpracy pomiędzy państwami członkowskimi i zharmonizowanie formatu dokumentów celem ułatwienia kontroli. Posłowie proponują także specjalne regulacje wobec transportowych usług regularnych w rejonach przygranicznych.

Parlament przyjął projekt rozporządzenia, którego celem jest uproszczenie zasad świadczenia usług przewozów autokarowych. Podczas ostatniej sesji plenarnej, posłowie zdecydowali o przełożeniu głosowania, ponieważ organizacje branżowe doszły do porozumienia, które pozwoli kierowcom autokarów turystycznych na pracę przez 12 kolejnych dni. Jest to odstępstwo od przepisów UE dotyczących prowadzenia pojazdu i czasu odpoczynku dla kierowców zatrudnionych w okazjonalnym transporcie pasażerskim. Posłowie przyjęli poprawkę, która umożliwi kierowcom zatrudnionym w międzynarodowych okazjonalnych usługach transportowych odroczyć cotygodniowy okres wypoczynku o 12 kolejnych okresów 24-godzinnych pod określonymi warunkami. Gdyby takie odstępstwo od ogólnych przepisów wspólnotowych nie zostało uwzględnione, przewoźnicy musieliby zatrudniać lokalnych kierowców do prowadzenia autokarów lub wysyłać dwóch kierowców na każdą organizowaną wycieczkę objazdową, co podniosłoby koszty dla korzystających z tej oferty. Rozporządzenie wejdzie w życie 1 stycznia 2009 roku, pod warunkiem, że Rada Ministrów ds. transportu zaakceptuje poprawki Parlamentu na posiedzeniu 13 czerwca.

9. SPRAWY GOSPODARCZE I WALUTOWE - Większy wybór i niższe ceny usług bankowych

Jak zapewnić większy wybór i niższe ceny usług bankowych i finansowych? Posłowie wierzą, że można to osiągnąć usuwając bariery w świadczeniu usług transgranicznych poprzez zmniejszanie różnic prawnych na poziomie krajowym. Parlament przyjął dwa sprawozdania w sprawie detalicznych usług finansowych na jednolitym rynku oraz bankowości detalicznej. Rozumiejąc konieczność stworzenia bezpiecznego otoczenia zarówno dla instytucji finansowych, jak i dla klientów, Parlament podziela pogląd, że aktywność transgraniczna ma podstawowe znaczenie dla zwiększenia konkurencji i dlatego opowiada się za pełną harmonizacją ram prawnych prowadzącą do dalszej integracji rynku detalicznego. W tych przypadkach, gdzie harmonizacja jest niemożliwa, zastosowanie powinna mieć zasada wzajemnego uznawania różnych krajowych przepisów. PE uważa, że efektywna konkurencja pomiędzy dostawcami usług finansowych gwarantowana jest dużą liczbą uczestników rynku, którzy konkurują ze sobą na równych warunkach oraz nieustannym przepływem informacji istotnych dla konsumenta. Pluralistyczna struktura europejskiego rynku bankowego, na którym instytucje finansowe w zależności od ich różnorodnych celów działalności mogą przyjmować różne formy prawne, jest korzystna dla europejskiej gospodarki, konsumentów oraz rynków finansowych. Prawodawstwo UE dotyczące usług finansowych zawsze miało na celu bardzo wysokie standardy ochrony konsumentów, mimo to Parlament apeluje do wszystkich uczestników rynku o podjęcie i skoordynowanie środków mających na celu zwiększenie wiedzy z zakresu finansów wśród obywateli. W szczególności konsumenci i inwestorzy powinni być w pełni świadomi podstawowej zasady rynku finansowego, że wyższe zyski okupione są wyższym ryzykiem oraz że ryzyko jest niezbędnym elementem każdego funkcjonującego rynku finansowego.

W raporcie poświęconym bankowości detalicznej posłowie zauważają, że wysoce zróżnicowane ramy regulacyjne stanowią utrudnienie w rozwoju transgranicznych dostaw usług bankowych i wzywają do zbadania wpływu przepisów dotyczących prania pieniędzy na mobilność konsumentów. Zdaniem posłów, Komisja powinna podejmować działania

ułatwiający mobilność konsumentów i łatwiejsze zmiany usługodawców. Opłaty za zamykanie rachunków bankowych, jeśli w ogóle takie mają istnieć, powinny być w pełni uzasadnione. Dostęp do podstawowych usług finansowych, takich jak otwarcie konta bankowego, stanowi prawo każdego obywatela. Parlament widzi potrzebę lepszego wyjaśnienia zasad ustalania wielostronnych opłat międzybankowych z tytułu dokonania płatności kartą, z tytułu pobrania środków z automatu bankowego lub dokonania płatności bez użycia karty. Komisja powinna ustalić kryteria obliczania wysokości wielostronnych opłat interchange w celu zapewnienia rzeczywiście równych reguł gry i egzekwowania wszystkich reguł konkurencji.

10. BEZPIECZEŃSTWO ŻYWNOŚCI - Higiena produktów żywnościowych: ułatwienia dla mikro-przedsiębiorstw

Parlament Europejski przyjął raport w sprawie higieny produktów żywnościowych. Poprawki zaproponowane przez posłów mają na celu zagwarantowanie najwyższych standardów higieny żywności przy jednoczesnym utrzymaniu ułatwień i odstępstw dla najmniejszych przedsiębiorców. Wniosek zaaprobowany przez Parlament stanowi część tzw. działań przyspieszonych, przyjętych w komunikacie w sprawie programu działań na rzecz zmniejszenia obciążeń administracyjnych w Unii Europejskiej. Cechą charakterystyczną wniosku jest to, że obejmuje on dwie całkowicie różne dziedziny, mianowicie z jednej strony zmniejszenie obciążeń administracyjnych w zakresie stawek i warunków transportu, a z drugiej – postanowienia dotyczące zwolnienia przedsiębiorstw ze stosowania zasad HACCP (Analiza Zagrożeń i Krytycznych Punktów Kontroli). Parlament proponuje, aby niektóre podmioty prowadzące przedsiębiorstwa spożywcze (głównie mikro-przedsiębiorstwa) mogły być zwolnione ze stosowania zasad kontroli bezpieczeństwa żywności HACCP. To zwolnienie dotyczyłoby tylko przedsiębiorstw, „których działalność polega przede wszystkim na bezpośredniej sprzedaży żywności końcowym klientom” oraz pod warunkiem nie ma zagrożenia w zakresie higieny żywności. Ponad 99% wszystkich przedsiębiorstw to małe i średnie przedsiębiorstwa, a 90% z nich to w rzeczywistości mikro-przedsiębiorstwa zatrudniające nie więcej niż 10 pracowników. To jednak na mikro-przedsiębiorstwa przypada 53% miejsc pracy w Europie, dlatego tak ważne było stworzenie ułatwień w zakresie stosowania procedur HACCP.

**Opracowała:
dr Magdalena Skulimowska¹**

¹ Materiał został przygotowany na podstawie informacji prasowych Parlamentu Europejskiego oraz debat przeprowadzonych podczas sesji.